

igualmente p. 337).

Com nasqué tot això? Doncs sembla que ací hi ha molt de la família d'*estrambòtic-estrambot-estràmpol*,⁴ i que d'altra banda la terminació es deu explicar per encreuament amb un altre mot. Pot ser simplement *atribolat*, puix que aquest ja no és 'afligit' com en llatí o castellà, sinó «el qui sol obrar amb atribolament» i 'produir un estat de torbació': «quan comencen a dir-me fes això, fes allò, m'atribolo i ja no sé què he de fer» (DFa.). Notem que el men. FebrCard., el lèxic més antic que registra el terme, li dóna la forma *estribolat* (amb una sola l!), però amb la definició «desatentado; étourdi, imprudent», que l'identifica amb el sentit de l'*estrabullat* mallorquí i l'*estimburlat* ross. i provençal. D'on sortí la *-rl-* prov.-ross., i la *ll* mallorquina, és ja secundari, i amb més possibilitats, car no descarto que hi hagués influència de *burlar*, *burlat*; però potser fou (o hi ajudà) perquè en alguns punts *atribolat* vagi passar per metàtesi de la *r* a **atriburlat*.⁵

¹ Amb poca convicció les de Li Gotti, que ja cito; el llibre de P. Le Gentil, *La Poésie lyrique espagnole et portugaise à la fin du M. Âge II*, Rennes, 1953, tan erudit i important, s'oposa sobretot a la teoria de MzPi., i de retop a la meua etimologia (pp. 231-2), però sense objectar-hi cap raó que valgui, com era d'esperar de qui sabia tan poc en lingüística i menys encara en mossàrab i hispano-àrab.

² La variant és alterada *estrambòlico* que en el DCEC, n. 16 assenyala (i explico) en diversos països hispano-americans i en parlars portuguesos; l'he sentida també com a *estrambòlic* a gent popular del Segre Mitjà (Montçonís-Artesa, 1956). — ³ Sorotàptic potser... De fet és ben conegut un pruss. ant. *strambo* amb el sentit d'"estopa" (glossat *stuppel* en el gloss. d'Elbing, n.º 274). Fóra concebible que d'això s'hagués passat a 'sec, eixarreit' i d'ací 'esquerp'.

¿D'origen desconegut o amb parentela bàltica o indoeuropea? No em canso a aclarir-ho, no creient gaire en aquesta pista. — ⁴ Gens estrany al provençal, recordem el famós *estrambord* del rodanès (Mireio IX, 593; Mistral, *La Coupo Santo*), *estrambot* del marsellès, la filiació del qual ja vaig raonar en el meu article, nota 13. — ⁵ El mot mallorquí va trobar adeptes ben ilustrats en cercles barcelonins, amb especial contacte amb el parlar de Mallorca. Recordo haver-lo sentit dotzenes de vegades en boca de Pompeu Fabra, i que aquest m'havia dit un parell de vegades: és un mot mallorquí imprescindible, que expressa un matis indispensable (l'inclogué en el DFa. amb bona definició «no gens assenyat, baliga-balaga»): a mi se m'encomanà d'En Fabra i jo mateix me n'he servit més d'un cop en la conversa i potser en algun escrit. No sé que ningú hagi dit res de l'etimologia, si no és una nota de Griera, a la babalà (en AORBB IV, 1931, 301), relacionant-hi un campid. *skadrabuđdau* de forma ben incompatible i de sentit bastant diferent. MLWagner (*DixEtSdo.*, p. 260) només el posa com una de les infinites variants locals de *kadreddare* «saltellare, dimenarsi»

(d'etimologia enterament inconnexa, i deguda a un encreuament circumstancial).

ESTRICAR, 'estirar, posar tibant', aplicat especialment a la roba i teixits, però també amb sentits més generals, pres del fr. ant. *estriquier*, i d'*estrique* (avui més aviat *trique* i *tricot*) que designaven l'acció d'allisar el drap' i de 'passar un bastó com a rasora per llevar el curull d'una mesura de gra'; el mot francès es prengué del neerl. mj. i b-al. mj. *striken* 'rasar' (=a-al. ant. *strihhan*, al. *streichen* 'passar a frec', 'estendre o passar (un color o untura)', 'esborrar', 'amoixar'). □ 1.ª doc.: *estricar* c. 1800; *estricador*, 1669.

Belv. (1803) ja el registra com a terme de drapers: «*estricar* tr. els panyos, estirar, *extendere*» i «*estricador* n. dels panyos: extendendis pannis machina». Però també se li donava, per aquest temps encara, aplicació més general, parlant dels membres d'una persona: «convenient-li més que als demés l'exercici, per *estricar* un poc sos humors hipocondríacs», B. de Maldà (*Coll. B. V.*, 228), segons un doc. del país de Besalú, *estricador*, on sembla tractar-se de batans o cosa semblant (puix que hi intervenia l'aigua): «la aygua baixava dels *estricadors* y de casa d'en Casas», en l'any 1669, registrat per AlcM; si bé em sembla que és a tort que aquest ho posa sota una definició «lloc on els corders feien les cordes» que el DAG. recollí a Barcelona. Pau Vila sens dubte ho entén millor «el pla on són posades, en estenedors, les peces de drap de llana que surten del batan, per ésser estirades i assecades; camp dit en català *estricadors*, per les estructures de fusta en les quals s'estenen» (*Miscellanea Barchinonensia* IV, n.º xi, p. 73).¹

Vaig tractar breument de l'etimologia del mot català a propòsit del castellà *estricote* en el DCEC, article al qual remeto i en especial cal fer referència als estudis de D. Behrens (*ZRP* xxvi, 244-5), Gamillscheg, *EWFS*, 865b i *REW*, 8314. Com va indicar AntThomas, *Mél. de Philologie Fr.*, 101, el fr. ant. *estriquier* significava no solament 'rasar una mesura' sinó també 'allisar drap', «aplainer», que és el sentit d'on ve especialment en català. D'igual origen (i potser amb intermedí català) prové el judesp. marroquí (no oriental) *estricarse* «ponerse tieso» i *estricado* «tieso, yerto» (MLWagner IV, 252; BRAE xv, 161).

Probablement amb contaminació de *capolar* el mot *estricador* apareix en MVayreda en la forma *estricolador*: «aquell cos, capolat com un manat de carmuxes passades per l'*estricolador*», MVayreda (*La Puny.* XXI, 346., 267).² Com que en època posterior, en francès el mot ha sofert la reducció fonètica obligada a *étriquer* (cf. fr. mod. *étriqué* 'escardalenc, escaransit'), en l'extrem NO. el nostre verb apareix en la variant *atricà's* «arreglar-se bé, vestir bé» (*van atrica-detes* 'van ben vestides' del qual em donà nota el 1938 Violant i Simorra amb referència a Sarroca de Bellera) i Alcover i Moll anotaren *atricar* «apariar» a Bonansa (*BDLC* XIII, 1924, 296). Altrament això mateix retrobem en el gascò marítim *atricà* «ajuster, assortir, aparellar, reunir» i *atricatge* «ajustement de maté-